ב [ב]וּמוֹצִיאִין סֵפֶר תּוֹרָה (ו) וְקוֹרִין שְׁלשָׁה (ז) בְּפָרָשַׁת (ט) עֲרָיוֹת עַד סוֹף הַפָּרָשָׁה, (ח) וְהַשְּׁלִישִׁי מַפְטִיר (ג) בְּיוֹנָה [ג]וּמְסַיֵּם מִי אֵל כָּמוֹךָ, (ט) וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ. [ד]וְאִם חָל בְּשַׁבָּת מְזִכִּיר בָּהּ שֶׁל שַׁבָּת וְחוֹתֵם בְּשֶׁל שַׁבָּת. הַגָּהּ: (י) וְאֵין אוֹמְרִים (ד) עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה בְּמִנְחָה (הגהות מיימוני סוף הלכות יום כיפור ומהרי"ל (מנהגים ונתצ"ו המדפוס סי' ס"ה)) ומנהגים (ענ"ש) והגהות מרדכי (שנת פ"נ סי' תנו)): **ג** [*] [ה]אִם חָל בְּשַׁבָּת (יא) אוֹמְרִים צִדְקָתְךָ, [ו]וְאוֹמְרִים אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ. הַגָּהּ: וּבְמִדִּינוֹת אֵלּוּ (יב) אֵין אוֹמְרִים (ה) צִדְקָתְךָ (יג) וְלֹא אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ: **ד** (יד) [ז]אֵין נוֹשְׁאִין כַּפַּיִם בְּמִנְחָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, וְכֹהֵן שֶׁעָבַר וְעָלָה לַדּוּכָן, הֲרֵי זֶה (טו) נוֹשֵׂא כַּפָּיו וְאֵין מוֹרִידִין אוֹתוֹ:

תרכג סֵדֶר תְּפִלַּת נְעִילָה. וּבוֹ ו׳ סְעִיפִים:

א לְנְעִילָה [א]אוֹמַר אַשְׁרֵי וְקַדִּישׁ וְאֵינוֹ אוֹמֵר וּבָא לְצִיּוֹן. הַגָּהּ: וּכְבָר כָּתַבְתִּי (סי' תרכב ס"ק) דְּהַמְנָהָג בְּמִדִּינוֹת אֵלּוּ לוֹמַר אַשְׁרֵי וּבָא לְצִיּוֹן (א) קֹדֶם נְעִילָה: **ב** [ב]זְמַן תְּפִלַּת נְעִילָה (ב) כְּשֶׁהַחַמָּה בְּרֹאשׁ הָאֵילָנוֹת, כְּדֵי שֶׁיִּשָּׁלִים אוֹתָהּ סָמוּךְ לִשְׁקִיעַת הַחַמָּה. [ג]וְצָרִיךְ שֶׁלֹּא יַחֲזִיר צִבּוּר לְקַצֵּר בִּסְלִיחוֹת וּפְסוּקִים שֶׁבְּאֶמְצַע הַתְּפִלָּה, וְגַם

ג בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומאריכין) וְעַד לְדִבְרֵיהוּ מֵהַגָּהוֹת מֵיימוֹנִי שָׁם (סוף שביתת העשור).

ב בְּרַיְיתָא מְגִלָּה ל"א (ע"א). **ג** טוּר. **ד** שָׁם וְכֵן כָּתְבוּ הָרֹא"ש וְהַמְפָרְדֵי וְהָרַ"ן בְּפֶרֶק ב' דְּשַׁבָּת (רא"ש סי' טו, מרדכי סי' רפב, ריין יא. ד"ה והא). **ה** טוּר וְהָרַ"ן (ר"ה ט. ד"ה גמ' מכלל). **ו** רַ"ן (שם). **ז** צַיְּתְיו בְּסִימָן קכ"ט (אות א) וְעַיֵּן שָׁם.

א טוּר. **ב** הָרֹא"ש בְּשֵׁם הָרַ"מ בְּסוֹף יוֹמָא (סי' כ) מֵהֵירוּשַׁלְמִי בְּרֵישׁ פֶּרֶק כְּתָרָא דְּתַעֲנִית וּכְרַב שָׁם הָרַי"ף (ו:) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים.

בְּאֵר הֵיטֵב

ב (ג) **עֲרָיוֹת.** הַתּוֹסָפוֹת בְּמְגִלָּה דַּף ל"א (ע"א, ד"ה במנחה) כָּתְבוּ הַטַּעַם בְּשֶׁכְּבָר שָׁהָנְשִׂים מְקֻשָּׁטוֹת לְכְבוֹד הַיּוֹם. וּבְמִדְרָשׁ אֵיתָא כְּשֵׁם שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִזְהִיר שֶׁלֹּא לְגַלּוֹת עֶרְוָה כָּךְ לֹא יְגַלֶּה עֶרְוַת עֲוֹנוֹתֵינוּ. וּבְטֹ"ז (סק"ד) כָּתַב הַטַּעַם דְּנַפְשׁוֹ שֶׁל אָדָם חָשְׁקָה בְּעֲרָיוֹת טְפֵי מִכָּל הָעֲבֵרוֹת, עַל כֵּן מַזְהִירִין עַל זֶה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים שֶׁהוּא יוֹם קָדוֹשׁ וְנוֹרָא, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן בְּמִיתַת בְּנֵי אַהֲרֹן לְהוֹרוֹת שֶׁלֹּא לְהַקֵּל בְּמִצְוֹת שֶׁלֹּא נִמְצְאוּ בָּהֶם אַזְהָרוֹת כְּמוֹ בְּנָדָב וַאֲבִיהוּא. כָּל בּוֹ (סי' ע): (ג) **בְּיוֹנָה.** לְפִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כֹּחַ הַתְּשׁוּבָה וְשָׁאֵין יְכוֹלִין לִכְרֹחַ מֵהֶשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. לְבוּשׁ: (ד) **עַל הַתּוֹרָה.** פֵּרוּשׁ אָנוּ אֵין מְנַהֲגִנוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, אֶלָּא אֵין אוֹמְרִים כְּלָל עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה רַק חוֹתְמִין מָגֵן דָּוִד. אִם אֵין שְׁהוּת, יְדַלֵּג אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ לְהַתְחִיל נְעִילָה בִּזְמַנָּהּ, וְעַיֵּן סִימָן תר"ך (ס"א). וְטוֹב לוֹמַר מִעַט סְלִיחוֹת בְּנַחַת מֵהַרְבֵּה בִּמְרוּצָה. אַחֲרוֹנִים: **ג** (ה) **צִדְקָתְךָ.** דִּכְתִיב בּוֹ 'מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה' (תהלים לו ז) וְאָנוּ מְבַקְּשִׁים רַחֲמִים בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. לְבוּשׁ (ס"ד):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [בשו"ע] **אִם חָל בְּשַׁבָּת כו'.** עַיֵּן לְעֵיל סִימָן תקצ"ח (ס"א) שֶׁם כָּתַבְתִּי בְּשֵׁם בַּעַל הָעִתִּים (הובא בארחות חיים הלכות ר"ה, דין סדר תפלת ר"ה סי' יח), שֶׁיֹּאמַר אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קֹדֶם צִדְקָתְךָ וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם וּבְכַרְמֵי יוֹסֵף סִימָן זֶה (סק"א):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בָּעֲבוֹדָה, אֲבָל נְרָאֶה יוֹתֵר טוֹב לְאָמְרוֹ בִּיחִידוּת, שֶׁהֲרֵי סָמְנִי הַקְּטֹרֶת לֹא הֻזְכְּרוּ בָּעֲבוֹדָה [טַ"ז (סק"ג)], וְגַם הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) כָּתַב שֶׁיֵּשׁ לְאָמְרוֹ: **ב** (ו) **וְקוֹרִין שְׁלֹשָׁה.** וּמַתְחִילִין מִן 'כִּמְעַשֵּׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם' (ויקרא יח ג) פָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה עַד 'וְחַי בָּהֶם' (שם פסוק ה). שְׁנִיָּה 'אֱלֹהֶיךָ אֲנִי ה'' (שם פסוק כא). שְׁלִישִׁי הוּא הַמַּפְטִיר [לְבוּשׁ]: (ז) **בְּפָרָשַׁת עֲרָיוֹת.** מִשּׁוּם שֶׁנַּפְשׁוֹ שֶׁל אָדָם מְחַמַּדְתָּן, וְאִם יֵשׁ אֶחָד שֶׁנִּטְמָא יַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וּמַפְטִיר בְּיוֹנָה שֶׁמְּדַבֵּר מִן הַתְּשׁוּבָה, וְעוֹד שֶׁאֵין יְכוֹלִין (ו) לִכְרֹחַ מִן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. [אַחֲרוֹנִים]: (ח) **וְהַשְּׁלִישִׁי מַפְטִיר בְּיוֹנָה.** וְאֵין אוֹמְרִים קְדִישׁ עַל הַפֶּסֶק (ז) רַק חֲצִי קְדִישׁ לִפְנֵי הָעֲמוּד קֹדֶם תְּפִלָּה [דַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות ב)]: (ט) **וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר כְּדָרְךָ (מ) שֶׁמְּבָרֵךְ בְּשַׁחֲרִית שֶׁאוֹמֵר גַּם עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה: (י) **וְאֵין אוֹמְרִים עַל הַתּוֹרָה וְכוּ'.** פֵּרוּשׁ אָנוּ אֵין מְנַהֲגֵנוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, אֶלָּא אֵין אוֹמְרִים כְּלָל עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה בֵּין כְּשֶׁחָל בְּשַׁבָּת בֵּין כְּשֶׁחָל בְּחֹל, רַק חוֹתְמִין מָגֵן דָּוִד, וְהַטַּעַם שֶׁהָרֵי כְּבָר פָּסַק הָעֲבוֹדָה מֵהַשַּׁחַר (ט) וּבָרֵךְ עָלֶיהָ שַׁחֲרִית. כְּשֶׁמּוֹצִיאִין הַסֵּפֶר תּוֹרָה בְּמִנְחָה (י) אֵין אוֹמְרִים עַל הַכֹּל וְלֹא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל רַק גַּדְּלוּ. בְּנֶפַח אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ יֵשׁ לוֹמַר רַע־גְּזַר, בְּנִשְׁמָה אַחַת (כִּי שַׁיְּכִים לַהֲדָדֵי, דְּהַיְנוּ שֶׁיִּקָּרַע הוּא יִתְבָּרַךְ רַע שֶׁיֵּשׁ בַּגְּזֵרָה, וּמַה שֶּׁנִּשְׁאַר בַּגְּזֵרָה יִהְיֶה לְרַחֲמִים) וְהַמַּפְסִיקִים בִּנְגוּן בֵּין רַע לְגֹזַר צָרִיךְ לְמְחוֹת וּבִפְרָט הַחַזָּנִים שֶׁלֹּא יַעֲשׂוּ כֵּן [טַ"ז (סק"ו) עַיֵּן שָׁם]: **ג** (יא) **אוֹמְרִים צִדְקָתְךָ.** כְּשֶׁאָר שַׁבָּת, וְאוֹמְרִים אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ אַף שֶׁהוּא שְׁאֵלַת צְרָכִים, הֲלֹא (יא) הוּא שְׁעַת גְּמַר דִּין וְאִם לֹא עָכְשָׁו אֵימָתַי: (יב) **אֵין אוֹמְרִים צִדְקָתְךָ.** דִּכְתִיב בּוֹ 'מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה' (תהלים לו ז) וְאָנוּ מְבַקְּשִׁים רַחֲמִים לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּיוֹם כִּפּוּר [לְבוּשׁ (ס"ד)]: (יג) **וְלֹא אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ.** שֶׁהוּא שְׁאֵלַת צְרָכִים, וְאֵין שׁוֹאֲלִין בְּשַׁבָּת. וּבְחֹל אוֹמְרִים (יג) אִם לֹא שֶׁהַזְּמַן קָצָר וְצָרִיךְ לְמַהֵר כְּדֵי לְהִתְפַּלֵּל נְעִילָה בַּיּוֹם, וְטוֹב לוֹמַר מְעַט סְלִיחוֹת בְּנַחַת מֵהַרְבֵּה בִּמְרוּצָה: **ד** (יד) **אֵין נוֹשְׂאִין כַּפַּיִם וְכוּ'.** עַיֵּן סִימָן קכ"ט, שָׁם מְבֹאָר כָּל פְּרָטֵיהֶן: (טו) **נוֹשֵׂא כַּפָּיו.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן קכ"ט (ס"ב) בַּהַגָּ"ה דְּמִטַּעַם זֶה יֵשׁ נוֹהֲגִין לוֹמַר אֵז שִׂים שָׁלוֹם וְלֹא שָׁלוֹם רַב וְכַמְבֹאָר בְּסִימָן קכ"ז בְּסוֹפוֹ, דְּחַד דִּינָא לְהוּ. כֹּהֵן אֶחָד עָלָה לַדּוּכָן וּשְׁאָרֵי הַכֹּהֲנִים עָקְרוּ רַגְלֵיהֶם בָּעֲבוֹדָה וַעֲדַיִן לֹא עָלוּ, טוֹב הַדָּבָר שֶׁיֵּצְאוּ מִבֵּית הַכְּנֶסֶת וְלֹא יַעֲלוּ עִמּוֹ [בִּרְכֵי יוֹסֵף (סק"ב)]:

א (א) **קֹדֶם נְעִילָה.** כְּדֵי לְהַפְסִיק בֵּהּ בֵּין תְּפִלַּת מִנְחָה לִתְפִלַּת נְעִילָה: **ב** (ב) **כְּשֶׁהַחַמָּה בְּרֹאשׁ הָאִילָנוֹת.** הוּא (ג) אֵיזֶה זְמַן קֹדֶם תְּחִלַּת הַשְּׁקִיעָה, וּמַה שֶּׁכָּתַב שֶׁיְּשַׁלִּים סָמוּךְ לִשְׁקִיעַת הַחַמָּה (ד) הַיְנוּ סוֹף שְׁקִיעָה שֶׁהוּא צֵאת הַכּוֹכָבִים, וְסָמוּךְ לָזֶה, הַיְנוּ מְעַט זְמַן קֹדֶם צֵאת הַכּוֹכָבִים, (ה) וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁיְּכוֹלִין לְהַאֲרִיךְ וּלְהַמְשִׁיךְ בִּתְפִלַּת נְעִילָה גַּם בַּלַּיְלָה. וְאַף עַל פִּי שֶׁהָעָקָר כְּסָבְרָא הָרִאשׁוֹנָה, מִכָּל מָקוֹם עַכְשָׁו, שֶׁנּוֹהֲגִין כִּסְבָרָא אַחֲרוֹנָה, אֵין לְמְחוֹת בְּיָדָם, (ז) וּמִכָּל מָקוֹם צְרִיכִין עַל כָּל פָּנִים לְזָהֵר וּלְהַתְחִיל (ה) בְּעוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל, וְגַם יְזָהֵר לוֹמַר הָחָרוּז הַיּוֹם יִפָּנֶה וְהַשֶּׁמֶשׁ יָבֹא וְיִפָּנֶה, (ו) קֹדֶם הֶעָרֵב שֶׁמֶשׁ דְּאִם לֹא כֵּן הוּא כְּדוֹבֵר

ב (ו) וְכִנְוָתָם כִּי הָאָדָם חוֹשֵׁב כַּמָּה פְּעָמִים לְיֵאָשׁ אֶת עַצְמוֹ שֶׁאֵין יָכוֹל לְתַקֵּן בְּשׁוּם אֹפֶן וְעַל כֵּן יִתְהַגֵּא תָּמִיד בְּאֹפֶן אֶחָד וְאִם יִגּוֹר עָלָיו הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמוּת יָמוּת, אֲבָל טָעוּת הוּא שֶׁסּוֹף דָּבָר יִהְיֶה כָּל מַה שֶּׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה מִנַּפְשׁוֹ שֶׁיִּתְקַיֵּם מֵכְרַח הוּא לְתַקֵּן וְיָבוֹא עוֹד פַּעַם וּפַעֲמַיִם לְעוֹלָם הַזֶּה וּבְעֹל כָּרְחוֹ יַכְרַח לְתַקֵּן, וְאִם כֵּן לָמָּה לוֹ כָּל הֶעָמָל לָמוּת וְלִסְבֹּל חִבּוּט הַקֶּבֶר וּשְׁאָר צָרוֹת וְלַחֲזֹר עוֹד הַפַּעַם. וּרְאָיָה מִיּוֹנָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רָצָה מֵאִתּוֹ שֶׁיֵּלֵךְ וְינַבֵּא וְהוּא מֵאֵן בָּזֶה וְנָס לַיָּם מָקוֹם שֶׁלֹּא יִשְׁרֶה עָלָיו עוֹד הַשְׁכֵּינָה לְנַבֵּאת כַּיָּדוּעַ וְרָאִינוּ שֶׁנִּטְבַּע בַּיָּם וְנִבְלַע בְּדָג וְהָיָה שָׁם בְּמֵעֵי כַּמָּה יָמִים, וּלְפִי הַנִּרְאֶה בְּוַדַּאי לֹא יָכוֹל לְהִתְקַיֵּם דִּבְרֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל מָקוֹם רָאִינוּ שֶׁסּוֹף דָּבָר הָיָה שֶׁרָצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִתְקַיֵּם וַיֵּלֵךְ וַיִּנָּבֵא, כֵּן הוּא הָאָדָם בְּעִנְיָנָיו וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ בְּאָבוֹת (פ"ד מכ"ב), וְאַל יַבְטִיחֵךְ יִצְרֵךְ שֶׁהַשְׁאוֹל בֵּית מָנוֹס לָךְ שֶׁעַל כָּרְחֵךְ אַתָּה נוֹצַר וְכוּ': (ז) **כִּי הַקָּדִישׁ הַזֶּה קָאֵי גַּם עַל הַתּוֹרָה, וְעַל כֵּן אִם נִזְדַּמֵּן שֶׁהוֹלְכִים לְמָקוֹם אַחֵר לִקְרוֹת בַּתּוֹרָה**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת יוֹם הַכִּפּוּרִים סִימָן תרכג

ד כִּרְבִּי יוֹחָנָן שָׁם בִּירוּשַׁלְמִי דְּאָמַר נְעִילַת שַׁעֲרֵי הֵיכָל דְּהַיְינוּ בֵּיוֹם. ה מִמִּקְרָא דִּכְתִיב יְהוֹשָׁעַ בֶּן לֵוִי שַׁבָּת כ״ד (ע״ב). ו הָרַא״שׁ שָׁם (שבת פ״ב סי׳ טז) וְהַמַּהַרְיָ״כ שָׁם (סי׳ רפב) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים. ז טור. ח מִשְׁנָה תְּעָנִית כ״ו (ע״א). ט סְמַ״ג (לאוין סט) שְׁקִבֵּל מֵרַבֵּנוּ יְהוּדָה בַּר יִצְחָק.

אֵין לוֹ לִמְשׁךְ בִּתְפִלַּת נְעִילָה כָּל תֵּבָה וְתֵבָה כְּדַרְכּוֹ שֶׁמּוֹשֵׁךְ בְּשְׁאָר תְּפִלּוֹת, כְּדֵי שֶׁיִּגְמֹר (פ) [א] **[ד]קֹדֶם שְׁקִיעַת הַחַמָּה** (ג) (וְאוֹמֵר בִּמְקוֹם כָּתְבֵנוּ, חָתְמֵנוּ) (טור): **ג** [ה]**אִם חָל בְּשַׁבָּת** (ד) **מַזְכִּיר בָּהּ שֶׁל שַׁבָּת,** (ה) [ו]**אֲבָל בַּחֲדוּי שֶׁלְּאַחַר הַתְּפִלָּה אֵין מַזְכִּירִים בּוֹ שֶׁל שַׁבָּת. וְהָנֵי מִילֵי יָחִיד, אֲבָל שְׁלִיחַ צִבּוּר כְּיָון שֶׁאוֹמְרוֹ בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ מַזְכִּיר בּוֹ שֶׁל שַׁבָּת, וְאִם לֹא הִזְכִּיר** (ג) (ו) **בָּזֶה, אֵין מַחֲזִירִין אוֹתוֹ:**

ד [ז]**וְאוֹמֵר כָּתָר** (ז) **כְּמוֹ בְּמוּסָף:** **ה** [*] (ח) [ח]**נוֹשְׁאִים כַּפַּיִם בִּנְעִילָה.** [א]**(וְהַמִּנְהָג בִּמְדִינוֹת אֵלּוּ** (ג) (ט) **שֶׁלֹּא לִשָּׂא כַּפַּיִם.** (י) **וְאוֹמְרִים** (ד) **אֲבִינוּ מַלְכֵּנוּ):** **ו** [ט]**בְּסוֹף הַסְּלִיחוֹת אוֹמְרִים** (ה) (יא) **שֶׁבַע פְּעָמִים ה׳ הוּא הָאֱלֹהִים** (וּפַעַם אַחַת שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, וְשֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד) (מנהגים) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ס״א (סעיפים יח-יט)). (ו) (יב) **וְתוֹקְעִים תַּשָׁ״ת.** הַגָּה: וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאֵין לִתְקֹעַ רַק תְּקִיעָה אַחַת (מרדכי (סי׳ תמצ) והגהות מיימוני סוף הלכות יום כיפור ואגור (סי׳ תתקנ״ח)), (יג) וְכֵן נוֹהֲגִין בִּמְדִינוֹת אֵלּוּ. וְתוֹקְעִין לְאַחַר שֶׁאָמַר

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב [א] **קֹדֶם.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בְּנוֹדָע בִּיהוּדָה (מהדו״ק או״ח) סִימָן ל״ג שֶׁיֵּשׁ לְבַטֵּל הַמִּנְהָג שֶׁהַנְּקָרִי מְדַלֵּיק נֵרוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת לְעֵת תְּפִלַּת נְעִילָה, וְכָתַב שֶׁבְּשֹׁבֶשׁ הַמִּנְהָג בְּקַהִלָּה קְדוֹשָׁה יְאַמְּפֶלְא, וּכְבָר רַץ הַתַּרְתֵּי שֶׁיִּטַּלְטֵל הַנֵּרוֹת שֶׁכְּבָר דּוֹלְקוֹת מֵעֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים לְהַעֲמִידָם מְסֻדָּרִים בְּכָל בֵּית הַכְּנֶסֶת, דְּהֵוִי שְׁבוּת דְּשְׁבוּת בִּמְקוֹם מִצְוָה, וְאִם כְּבָר גָּבְר הַחֹשֶׁךְ קֹדֶם שֶׁהִתְפַּלְּלוּ הַצִּבּוּר נְעִילָה בְּלַחַשׁ אֲז מֵיקְרֵי צֹרֶךְ גָּדוֹל וְהֻתַּר לָהֶם כו׳, אֲבָל אִם הַצִּבּוּר כְּבָר הִתְפַּלְּלוּ וְלִבְרֵךְ הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר בְּוַדַּאי יִמְצָא נַר אֶחָד דְּלוֹק מֵעֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים יֵשׁ לְמִחוֹת בְּיָדָם וּמוּטָב שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ פִּיּוּטִים וּסְלִיחוֹת וְיִשְׁמְעוּ מֵהַשְּׁלִיחַ צִבּוּר וְלֹא יַעֲשׂוּ דָּבָר הָאָסוּר לְרֹב הַפּוֹסְקִים, עַיֵּן שָׁם: **ה** [בשו״ע] **נוֹשְׂאִים כַּפַּיִם וְכוּ׳.** וְעַיֵּן בְּשַׁאֲלַת יַעֲבֵ״ץ (ח״א) סִימָן נ״א מַה שֶּׁתָּבַב בָּזֶה, וּלְעִנְיַן אֲמִירַת אֲבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתַב בְּדִגּוּל מַרְכָּבָה (ס״ב) שֶׁבְּדִרְכֵי מֹשֶׁה (הארוך, ד״ה וחמנה) כָּתַב שֶׁיִּמָּשֵׁךְ בַּפִּזְמוֹנִים עַד הַלַּיְלָה וְאַחַר כָּךְ יֹאמַר אֲבִינוּ מַלְכֵּנוּ, מִשְּׁמַע שֶׁלְּכַתְּחִלָּה יֵשׁ לוֹמַר אֲבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּלַּיְלָה, עַיֵּן שָׁם. וּבְאֶמֶת שֶׁלְּשׁוֹן זֶה הוּא מֵהַגְּהוֹת מֵיימוֹנִי (סוף שביתת העשור) הַנּזְכָּר בְּבֵית יוֹסֵף שָׁם (ד״ה ומאריכין), וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה שֶׁאֵינוֹ רַק לְמִימְרָא דְּמִצֵי לְמֶעְבַּד הָכִי, אֲבָל פְּשִׁיטָא שֶׁאִם אֵרַע שֶׁעָדַיִן יוֹם יֹאמְרוּ אוֹתוֹ בַּיּוֹם אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת וְכֵן שֶׁכָּתַב בְּמֶגֶן אַבְרָהָם (סק״ג):

בַּאֵר הֵיטֵב

ב (פ) **קֹדֶם.** וְנוֹהֲגִין שֶׁמְּמַשִּׁיכִין גַּם בַּלַּיְלָה, אַךְ צָרִיךְ לִזָּהֵר לְהַתְחִיל בְּעוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל. וְחָרוּז הַיּוֹם יִפְנֶה כו׳ צָרִיךְ לוֹמַר קֹדֶם הָעֶרֶב שֶׁמָּא דְּאִם לֹא כֵּן דּוֹבֵר שִׁקְרִים לִפְנֵי ה׳. ט״ז (סק״א) וּמֶגֶן אַבְרָהָם (סק״א): **ג** (ג) **בָּזֶה.** כְּלוֹמַר שֶׁלֹּא הִזְכִּירוּ בַּחֲדוּי, יָצָא כֵּיוָן שֶׁהִזְכִּירוּ בַּתְּפִלָּה. אֲבָל אִם לֹא הִזְכִּיר שַׁבָּת כְּלָל מַחֲזִירִין אוֹתוֹ. מֶגֶן אַבְרָהָם (סק״ב): **ה** (ג) **שָׁלֹא.** וְהַטַּעַם שֶׁלְּעוֹלָם מְסַיְּמִין אוֹתָהּ בַּלַּיְלָה וְאֵין עֲבוֹדָה בַּלַּיְלָה. לְבוּשׁ. וּמַהֲרַי״ל (מנהגים) כָּתַב וַאֲפִלּוּ אַחַר עַד הַלַּיְלָה נוֹשְׂאִין כַּפַּיִם. אֲבָל הָאַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דְּיֵשׁ לְבַטֵּל הַמִּנְהָג שֶׁאֵין נְשִׂיאַת כַּפַּיִם בַּלַּיְלָה. וּמִכָּל מָקוֹם אוֹמְרִים אֱלֹהֵינוּ בָּרְכֵנוּ וְכוּ׳ דִּבְזֶה אֵין קְפִידָא כָּל כָּךְ, עַיֵּן מֶגֶן אַבְרָהָם (סק״ג): **ו** (ז) **אֲבִינוּ מַלְכֵּנוּ.** אֲפִלּוּ חָל בְּשַׁבָּת וַעֲדַיִן יוֹם הוּא. מֶגֶן אַבְרָהָם (שם) עַיֵּן שָׁם: **ו** (ה) **שֶׁבַע פְּעָמִים.** הַטַּעַם לְלַוּוֹת הַשְּׁכִינָה שֶׁמִּתְעַלָּה לַעֲלוֹת לְמַעְלָה מִשִּׁבְעָה רְקִיעִים: (ו) **וְתוֹקְעִים.** סִימָן לְסִלּוּק הַשְּׁכִינָה לְמַעְלָה, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מז ו) ׳עָלָה אֱלֹהִים בִּתְרוּעָה׳ וְנֶהְגוּ לִתְקֹעַ תְּקִיעוֹת יוֹבֵל שֶׁהָיְתָה בְּיוֹם כִּפּוּר. וְתוֹסְפוֹת (שבת קיד: ד״ה ואמאי) כָּתְבוּ לְהָרְאוֹת שֶׁהוּא יוֹם טוֹב לְהָרְבּוֹת בְּסְעוּדָה, לָכֵן יִקְּדוּ אִישׁ אֶת אָחִיו בְּצֵאתוֹ מִבֵּית הַכְּנֶסֶת כְּדַרְכּוֹ שֶׁאוֹמְרִים בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב. מֶגֶן אַבְרָהָם לֹא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שְׁקָרִים לִפְנֵי ה׳: (ג) **וְאוֹמֵר בִּמְקוֹם כָּתְבֵנוּ.** וְכֵן כְּשֶׁמַּגִּיעַ לְזוֹכְרֵנוּ, לְאָמַר וְחָתֹם, וְכֵן יֹאמַר בְּסֵפֶר חַיִּים וְכוּ׳ נִזְכָּר וְנֵחָתֵם. כִּי בְּנְעִילָה הוּא חֲתִימַת הַגְּזַר דִּין שֶׁנִּכְתָּב בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עַל בְּנֵי אָדָם לְטוֹב אוֹ לָרָע. וְיִזְדַּרֵז מְאֹד בִּתְפִלָּה זוֹ, כִּי תַּכְלִית כָּל הָעֲשָׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה הוּא יוֹם הַכִּפּוּרִים, וְתַכְלִית יוֹם הַכִּפּוּרִים הוּא תְּפִלַּת נְעִילָה, שֶׁהַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַחֲתוּם, וְאִם לֹא עָכְשָׁו אֵימָתַי, וְלָכֵן אַף אִם חָלַשׁ הוּא מֵחֲמַת הַתַּעֲנִית, מִכָּל מָקוֹם יֶאֱזֹר גְּבוּרָה וְלִקַּבֵּל עַל עַצְמוֹ גְּזֵרֵי הַתְּשׁוּבָה בֶּאֱמֶת, וְהַבָּא לְטַהֵר מְסַיְּעִין אוֹתוֹ וְיִחָתֵם בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים. יֵשׁ לְבַטֵּל הַמִּנְהָג שֶׁהַעֲבּוּ״ם מַדְלִיק הַנֵּרוֹת לְצָרְכּוֹ אֲמִירַת פִּיּוּטִים בְּנְעִילָה, אֶלָּא הַנֵּרוֹת הַדּוֹלְקִים יִפְזְרֵם בְּכָל בֵּית הַכְּנֶסֶת, דְּזֶה הָוֵי רַק שְׁבוּת דִּשְׁבוּת. וְנָכוֹן שֶׁמִּבְּעֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים יַזְמִין עִבּוּ״ם לָזֶה, וְגַם שֶׁיִּהְיֶה נָכוֹן שָׁמָּא בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים יִתְהַוֶּה אֵיזֶה דָּבָר מֵחֲמַת רִבּוּי הַנֵּרוֹת בִּכְדֵי שֶׁלֹּא יָבֹא חַס וְשָׁלוֹם לִידֵי שְׂרֵפָה. אַחֲרוֹנִים: **ג** (ד) **מַזְכִּיר בָּהּ שֶׁל שַׁבָּת.** כְּדֶרֶךְ שֶׁמַּזְכִּיר בִּשְׁאָר תְּפִלּוֹת הַיּוֹם, שֶׁהֲרֵי עֲדַיִן יוֹם שַׁבָּת הוּא, וַאֲפִלּוּ אוֹתָם הַמַּמְשִׁיכִים תְּפִלָּה זוֹ בַּלַּיְלָה, כֵּיוָן שֶׁהִתְחִילוּ מִבְּעוֹד יוֹם צָרִיךְ לְהַזְכִּיר שֶׁל שַׁבָּת: (ה) **אֲבָל בַּחֲדוּי שֶׁלְּאַחַר הַתְּפִלָּה וְכוּ׳.** כֵּיוָן שֶׁכְּבָר סִיֵּם בִּרְכַּת שַׁבָּת דְּהַיְנוּ אַתָּה בְּחַרְתָּנוּ שֶׁחוֹתֵמִין מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת, וְלֹא מָצִינוּ הַזְכָּרָה אַחַר סִיּוּם הַבְּרָכָה, וְלָכֵן הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר שֶׁהוּא אוֹמֵר הַחֲדוּי בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה צָרִיךְ לְהַזְכִּיר שֶׁל שַׁבָּת בְּאַתָּה חוֹנַנְתָּנוּ שֶׁל שַׁבָּת אֱנוֹשׁ מָרֹאשׁ וְכוּ׳ כְּדֶרֶךְ שֶׁמַּזְכִּיר בּוֹ שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים, וּכְמוֹ כֵן בִּרְכַּת אַתָּה בְּחַרְתָּנוּ שֶׁהוּא מַזְכִּיר בָּהּ שֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ג (ז) מֶגֶן אַבְרָהָם (סק״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מ) **וּבִשְׁלִיחַ צִבּוּר דְּוָקָא אִם טָעָה וְלֹא אָמְרוּ בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה שֶׁבְּקוּל רָם, אֲבָל אִם לֹא אָמְרוּ בְּתְפִלָּה שֶׁבְּלַחַשׁ אֵין מַחֲזִירִין אוֹתוֹ** וְכִמְבֹאָר בְּסוֹף סִימָן קכ״ו (ס״ד) [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״כ)]: **ד** (ט) מְנַהֲגִים: **ה** (י) מְסֻקָּנָת אַחֲרוֹנִים: (יא) **וַאֲפִלּוּ אִם הוּא בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת צָרִיךְ עִיּוּן,** דְּאִיתְקַשׁ לְשַׁרּוּת וּבְשַׁרּוּת בְּעִנְיַן דְּוָקָא יוֹם בְּרוּר [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג)]. וְהִנֵּה יְדוּעַ שֵׁשׁ תֵּרֵי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, אֶחָד בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת דְּרַבִּי יְהוּדָה וְאֶחָד בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת דְּרַבִּי יוֹסֵי (שבת לד:) וְנִהֲגוּ דְּאָנוּ מַחְמִירִין לְנָהוֹג כְּרַבִּי יְהוּדָה לְעִנְיַן שַׁבָּת וְכַמָּה דְּבָרִים, אֲפִלּוּ דְּבָזֶה שֵׁשׁ בְּלָאו הָכִי דַּעַת רַבֵּנוּ תָּם (שבת לה. תוד״ה תרי, ספר הישר חלק החידושים סי׳ קפא) וְסִיְּעָתוֹ דְּעַד לְעֶרֶךְ חֲצִי שָׁעָה קֹדֶם צֵאת הַכּוֹכָבִים אָנוּ חוֹשְׁבִין אוֹתוֹ לְיוֹם, **אֲשֶׁר דִּיֵּשׁ לְהָקֵל**

לְעִנְיַן נְשִׂיאַת כַּפַּיִם דְּנַחְשְׁבֵהוּ לְיוֹם כָּל שֵׁשׁ עֲדַיִן חֲצִי שָׁעָה קֹדֶם צֵאת הַכּוֹכָבִים וְצָרִיךְ עִיּוּן: (יב) מֶגֶן אַבְרָהָם (סק״ג) בְּשֵׁם הַגָּהוֹת מֵיימוֹנִי (סוף שביתת העשור): (יג) פְּרִי מְגַדִּים (שם): (יד) ב״ח (ס״ג) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְהַגְּרִ״א כָּתַב טַעַם אַחֵר דְּהוּא כְּמוֹ שַׁחֲרִית וְגַם בּוֹ הֲלָא לֹא נָהֲגוּ לִשָּׂא כַּפַּיִם, וְצַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן קכ״ח סָעִיף מ״ד וְשָׁם כָּתַב הָרַמ״א שֵׁשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁנּוֹשְׂאִין כַּפַּיִם בְּנְעִילָה, שְׁמַע מִינָּה דִּמְקוֹמוֹת מְקוֹמוֹת יֵשׁ: (טו) מֶגֶן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **ו** (טז) **וְתוֹסְפוֹת** (שבת קיד: ד״ה ואמאי) **כָּתְבוּ לְהָרְאוֹת שֶׁהוּא יוֹם טוֹב לְהַרְבּוֹת בְּסְעוּדָה, לָכֵן יִקְּדוּ אִישׁ אֶת אָחִיו בְּצֵאתוֹ מִבֵּית הַכְּנֶסֶת כְּדַרְכּוֹ שֶׁאוֹמְרִים בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב, יוֹם טוֹב, אִישׁ לְחֲבֵרוֹ:**

(יז) אַחֲרוֹנִים: (יח) טור (סי׳ תרכד): (יט) פְּרִי מְגַדִּים (שם סק״ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכ״כ בשו״ע הרב (ס״ח). ובסימן קכח (סנ״ז) כתב שיש מקומות שנושאין כפים גם בנעילה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

קָדִישׁ לְאַחַר נְעִילָה, וּקְצָת מְקוֹמוֹת נָהֲגוּ לְתִקְעַ קֹדֶם קָדִישׁ:

תרכד סֵדֶר מוֹצָאֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים. וּבוֹ ה' סְעִיפִים:

א (א) [א]מִתְפַּלְלִים תְּפִלַּת עַרְבִית, וְאוֹמֵר הַבְדָּלָה בְּחוֹנֵן הַדַּעַת: **ב** [ב]צָרִיךְ לְהוֹסִיף מֵחֹל עַל הַקֹּדֶשׁ (ב) גַּם בִּיצִיאָתוֹ, (ג) שֶׁיַּמְתִּינוּ מְעַט אַחַר יְצִיאַת הַכּוֹכָבִים: **ג** (ד) [ג]מַבְדִּילִים עַל הַכּוֹס, וְאֵין מְבָרְכִים עַל (ג) הַבְּשָׂמִים (ה) אֲפִלּוּ אִם חָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת: **ד** (ו) [ד]מְבָרְכִים עַל הָאוּר. [ה]וְאֵין מְבָרְכִים (ז) בְּמוֹצָאֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים עַל הָאוּר שֶׁהוֹצִיאוּ (ג) (ח) עַתָּה מִן הָאֲבָנִים, * [ו]יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁמְּבָרְכִים עָלָיו (ט) מֵעַמּוּד (ד) רִאשׁוֹן וְאֵילָךְ: **ה** [ז]יִשְׂרָאֵל שֶׁהִדְלִיק מֵעוּבָּד כּוֹכָבִים אֵין מְבָרְכִים עָלָיו בְּמוֹצָאֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים, אַף עַל פִּי שֶׁבְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת מְבָרְכִין עָלָיו, (י) שֶׁאֵין מְבָרְכִים בְּמוֹצָאֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים אֶלָּא עַל הָאוּר שֶׁשַּׁבָּת מִבְּעוֹד יוֹם

א [א]הֶרִי"ף (ו:) וְהָרֹא"שׁ (פ"ח סי' כ) מֵהָא דְּרַב יוֹמָא פ"ז (ע"ב). ב בְּרֵייתָא שָׁם פ"א (ע"ב). ג רַמְב"ם בְּפֶרֶק כ"ט מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (הכ"ח) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים. ד מַיְמָרָא דְּרַב יוֹחָנָן פְּסָחִים נ"ד (ע"א). ה שָׁם בַּגְּמָרָא. ו כָּל בּוֹ (סי' ע). ז הָרַב הַמַּגִּיד בְּפֶרֶק כ"ט מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (הכ"ז) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן (סוף ברכות).

בֵּאוּר הֵיטֵב

שֶׁכְּשֶׁחָל בְּשַׁבָּת יֵשׁ לְבָרֵךְ עַל הַבְּשָׂמִים, וְאֵין כָּאן בְּרָכָה לְבַטָּלָה כֵּיוָן שֶׁנֶּהֱנָה. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"א) וְטַ"ז (סק"ב) וְכֵן עִקַּר: **ד** (ג) **עַתָּה.** אֲפִלּוּ חָל בְּשַׁבָּת, לְהוֹרוֹת שֶׁיּוֹם זֶה מְקֻדָּשׁ שֶׁשַּׁבָּת מִן הָאוּר. מְגֵן אַבְרָהָם (סק"ז): (ז) **רִאשׁוֹן.** פְּרוּשׁ שֶׁהִדְלִיקוּ נֵר אֶחָד מֵאוֹתוֹ שֶׁלְּהַבָּת, עַיֵּן סוֹף סָעִיף ה':

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

נוֹהֲגִין וְכוּ'. וְאַחַר שֶׁתָּקַע, הַמִּנְהָג שֶׁאוֹמְרִים הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר וְהַקָּהָל לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלָיִם:

א (א) **מִתְפַּלְּלִין תְּפִלַּת עַרְבִית.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן רצ"ג סָעִיף א' וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (סק"א): **ב** (ב) **גַּם בִּיצִיאָתוֹ.** עַיֵּן לְעֵיל שָׁם בְּסָעִיף ב' וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה וּבְאוּר הֲלָכָה שָׁם: **(ג) שֶׁיַּמְתִּינוּ מְעַט אַחַר צֵאת הַכּוֹכָבִים.** וְתוֹךְ הַזְּמַן הַזֶּה אָסוּר (ה) בַּאֲכִילָה וּרְחִיצָה וְסִיכָה וְכוּ'. אַף אֵין שָׁעוּר לְהַהוֹסָפָה וְעַל כֵּן יֵרָגֵן שֶׁמִּתְפַּלְּלִים אַחַר צֵאת הַכּוֹכָבִים מְתֻרִים בְּכֻלָּם (ו) אַף שֶׁעֲדַיִן לֹא הִבְדִּיל עַל הַכּוֹס, רַק בַּאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה אֲסוּרִים עַד אַחַר הַבְדָּלָה בֵּין אִם חָל בְּחֹל וּבֵין כְּשֶׁחָל בְּשַׁבָּת: **ג** (ד) **מַבְדִּילִים וְכוּ'.** וּבִמְקוֹמוֹת שֶׁמַּבְדִּילִין בְּבֵית הַכְּנֶסֶת עַל הַכּוֹס בְּכָל מוֹצָאֵי שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב (ז) גַּם עַכְשָׁו יַבְדִּיל הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר, וְיִטְעֲמוּ מִן הַכּוֹס לְקָטָן אוֹ (ח) אַף לְגָדוֹל, מִי שֶׁהוּא מִתְכַּוֵּן לָצֵאת בְּהַבְדָּלָה זוֹ: **(ה) אֲפִלּוּ אִם חָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת.** שֶׁטַּעַם הַבְּרָכָה (ה) כְּדֵי לְהָשִׁיב אֶת הַנֶּפֶשׁ מִפְּנֵי הַנְּשָׁמָה יְתֵרָה שֶׁהָלְכָה לָהּ, וְעַכְשָׁו בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים לֹא הָיָה בּוֹ נְשָׁמָה יְתֵרָה מִפְּנֵי הַתַּעֲנִית. (ו) אֲבָל רַבִּים מֵהָאַחֲרוֹנִים חוֹלְקִין עַל זֶה וְסוֹבְרִין דִּכְשֶׁחָל בְּשַׁבָּת יֵשׁ לְבָרֵךְ עַל הַבְּשָׂמִים, וְאֵין כָּאן חֲשַׁשׁ בְּרָכָה לְבַטָּלָה כֵּיוָן שֶׁנֶּהֱנָה. וּמִכָּל מָקוֹם [א]אֵין לְהוֹרוֹת לְצַבּוּר כֵּן וְלִמְחוֹת בְּיָדָם בְּמָקוֹם שֶׁנֶּהֱגוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ עַל הַבְּשָׂמִים, רַק לְעַצְמוֹ בְּבֵיתוֹ יָכוֹל לְבָרֵךְ [פְּרִי מִגְדִּים (משז"ז סק"ב)]. אִם חָל בְּשַׁבָּת (ז) אוֹמְרִים וְיִתֶּן לְךָ, וְאֵין אוֹמְרִים וִיהִי נֹעַם וְאַתָּה קָדוֹשׁ, לְפִי שֶׁחַג הַסֻּכּוֹת חָל בְּאֶמְצַע הַשָּׁבוּעַ: **ד** (ו) **מְבָרְכִים עַל הָאוּר.** לְפִי שֶׁפְּסָקָה הֲנָאָתוֹ בּוֹ בַּיּוֹם, שֶׁכָּל הַיּוֹם לֹא הָיוּ יְכוֹלִין לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, וְעַכְשָׁו הֵתֵר לוֹ: (ז) **בְּמוֹצָאֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים עַל הָאוּר שֶׁהוֹצִיאוּ וְכוּ'.** וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁהוֹצִיאוּ מִן עֲצֵי גְּפָרִית [שֶׁקּוֹרִין שְׁוועבעלי"ך] וְכָל כְּהַאי גַּוְנָא. וּמַה שְּׁנִשְׁתַּנָּה יוֹם הַכִּפּוּרִים מִשַּׁבָּת, הוּא מִשּׁוּם דְּטַעַם (מ) שְׁמְּבָרְכִין עַל הָאוּר בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא לִזְכֹּר שֶׁנִּבְרָא הָאוּר בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, שֶׁאָדָם הָרִאשׁוֹן הִקִּישׁ הָאֲבָנִים בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת זֶה בָּזֶה וְהוֹצִיא מֵהֶן אֵשׁ, לָכֵן מֻתָּר לְבָרֵךְ עַל אֵשׁ כָּזֶה מִמַּה שֶׁהוֹצִיאוּהוּ עַתָּה. אֲבָל בְּמוֹצָאֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים מַה שְׁמְּבָרְכִין עַל הָאוּר הוּא לְהוֹרוֹת שֶׁיּוֹם זֶה הָיָה קָדוֹשׁ מִשֶּׁאָר יָמִים טוֹבִים וְנֶאֱסַר לְהַבְעִיר בּוֹ אֵשׁ, וְעַתָּה הֻתַּר וְהֻוַּר הָאֵשׁ דִּבֵּר חִדּוּשׁ וּמְבָרְכִין עָלָיו, וְזֶה לֹא שַׁיָּךְ אֶלָּא בְּאוּר שֶׁשַּׁבָּת, רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁהָיָה בָּעוֹלָם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים בְּשָׁעַת שְׁבִיתָה וּפְסָקָה הֲנָאָתָהּ מִמֶּנּוּ בּוֹ בַּיּוֹם וְעַכְשָׁו הֻתַּר לוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּאוּר זֶה שֶׁלֹּא הָיָה מֵעוֹלָם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. (ט) אָכֵן אִם חָל יוֹם הַכִּפּוּרִים בְּשַׁבָּת מֻתָּר מִדִּינָא לְבָרֵךְ בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת עַל אוּר זֶה, (י) [ב]אָכֵן מִנְהַג הָעוֹלָם לְהַחְמִיר, (יא) וְעַל כָּל פָּנִים בְּנֵר שֶׁהִדְלִיקוּ מִן הָאוּר הַהוּא בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהָקֵל: **(ח) עַתָּה מִן הָאֲבָנִים.** לְאַפּוֹקֵי אִם הוֹצִיאוּ אֶתְמוֹל מִן הָאֲבָנִים, בְּוַדַּאי מֻתָּר, כֵּיוָן שֶׁשַּׁבָּת בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים: **(ט) מֵעַמּוּד רִאשׁוֹן וְאֵילָךְ.** הַיְנוּ שֶׁהִדְלִיקוּ נֵר אֶחָד מֵאוֹתוֹ שֶׁלֹּהֶבֶת, וְטַעֲמָם שֶׁגַּם זֶה נִקְרָא אוּר שֶׁשַּׁבָּת, וְאֵינוֹ אוּר הַנִּבְרָא מֵחָדָשׁ: **ה** (י) **שֶׁאֵין מְבָרְכִין בְּמוֹצָאֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים וְכוּ'.** וּמַה דְּאָנוּ מְקִלִּין בָּזֶה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, הוּא מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְבָרְךְ עַל תּוֹסְפוֹת שֶׁלֹּהֶבֶת שֶׁל הֶתֵּר שֶׁנִּתּוֹסֵף בְּנֵרוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל (וְלֹא עַל מְקוֹר הָאוּר שֶׁשָּׁאַב מִנֵּרוֹ שֶׁל עַכּוּ"ם) וְתוֹסְפוֹת שֶׁלֹּהֶבֶת זוֹ לֹא הָיָה מֵעוֹלָם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים כִּי אִם נוֹלַד עַכְשָׁו, וְדוֹמֶה לְאוּר הַיּוֹצֵא מִן הָעֲצִים

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (ס) מֹשֶׁה אֶפְרַיִם (ס"ב): **(ב)** מִגֵּן אַבְרָהָם (ריש הסי') וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **ג** (ג) מִגֵּן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(ד) וְהוּא הַדִּין אַף לְעַצְמוֹ אִם מִתְכַּוֵּן לָצֵאת בְּהַבְדָּלָה זוֹ:** (ס) כָּל בּוֹ (סי' מא): **(ו)** בַּ"ח (ס"ב) [בְּשֵׁם מֹהֲרִי"ל (בחשר', סי' לד) וְאַבּוּדְרָהָם] וּמְגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וְטַ"ז (סק"ב) וְהַגְּרָ"א וּמֹשֶׁה אֶפְרַיִם (ס"ה) וּבְגְדֵי יֶשַׁע [עַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב דְּאַדְרַבָּה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים בְּוַדַּאי הָיָה בּוֹ גַּם כֵּן נְשָׁמָה יְתֵרָה כְּשֶׁחָל בְּשַׁבָּת, עַיֵּן שָׁם]: **(ז)** אַחֲרוֹנִים: **ד** (ח) פּוֹסְקִים: **(ט)** הִנֵּה בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ז' כָּתַב וּמִשְׁמַע דְּאֲפִלּוּ חָל יוֹם הַכִּפּוּרִים בְּשַׁבָּת גַּם כֵּן אֵין לְבָרֵךְ בְּמוֹצָאוֹ עַל אוֹר הַיּוֹצֵא מִן אֲבָנִים. וְאַף שֶׁהָעִתִּיקוּהוּ אֵיזֶה אַחֲרוֹנִים לֹא הֵחֵמִירוּ בָּהּ, טוּר (סי' תרכד). וְאֵין הַדִּין וְהַחָמָה מִסְתַּלֵּק עַד שֶׁיִּשָּׁלְמוּ יִשְׂרָאֵל סִדְרֵיהֶם. תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִימָן (רע"א) [רע"ח]:

א (ף) **מִבְּדִילִים.** וּמֵתֶר בִּרְחִיצָה וּבְכֻלָּם קֹדֶם שֶׁיַּבְדִּיל. מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסי') עַיֵּן שָׁם:

ג (נ) **הַבְּשָׂמִים.** וּבַ"ח (ס"ב) כָּתַב בְּשֵׁם מַהֲרִי"ל (בחשר', סי' לד) וְאַבּוּדְרָהָם וְרַשַּׁ"ל

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו"ע הרב (ס"ג) כתב שאם חל יום הכיפורים בשבת מברכין על הבשמים כמו בכל מוצאי שבת. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"ה) כתב שיש לברך במוצאי יוה"כ שחל בשבת רק על אור שהודלק מערב יוה"כ כדי להראות שיום זה הוא מקודש ששבת מן האור [ונראה שסובר כן מעיקר הדין].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah